

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
БӘСЕКЕЛЕСТІКТІ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ
ДАМУ АГЕНТТІГІ

АГЕНТСТВО ПО ЗАЩИТЕ
И РАЗВИТИЮ КОНКУРЕНЦИИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан қаласы,
Мәңгілік ел даңғылы, 8
1-кіреберіс, «Министрліктер үйі»
тел.: +7 (7172) 74 34 01, 74 96 64

010000, город Нур-Султан, проспект Мангилик ел, 8
1-подъезд, «Дом Министерств»
тел.: +7 (7172) 74 34 01, 74 96 64

№ _____

Фракция депутаттарына
«NUR OTAN»:
Б.А. Бекжанов
Н.Р. Раззақ
А.С. Үйсiмбаев

03.03.2021 жылғы № ДС-86

Құрметті
Берік Айдарбекұлы!
Нәзилә Раззақбайқызы!
Асқарбек Сызбекұлы!

Қазақстан Республикасы Бәсекелестікті қорғау және даму агенттігі астық тасымалдау құнын ұлғайтуға қатысты ақпаратты қосымшаға сәйкес жібереді.

Қосымша: п.

Төрағасы

С. Жұманғарин

✍ Улугбек Бахрамов
☎ 87087181015
✉: u.bakhramov@azrk.gov.kz

№

**Депутатам фракции
«NUR OTAN»:
Б.А. Бекжанов
Н.Р. Раззак
А.С. Уисимбаев**

На № ДС-86 от 03.03.2021 года

**Уважаемые
Берик Айдарбекович!
Назиля Раззакбаевна!
Аскарбек Съезбекович!**

Агентство по защите и развитию конкуренции Республики Казахстан, касательно увеличения стоимости перевозки зерна, направляет информацию согласно приложению.

Приложение: на л.

Председатель

С. Жумангарин

 Улугбек Бахрамов

 87087181015

: u.bakhramov@azrk.gov.kz

Өтінішті қараудың толықтығы мен объективтілігін қамтамасыз ету мақсатында «Астық Транс» АҚ (бұдан әрі – Қоғам) (10.03.2021 жылғы №01-2-06/Д-287//ДС-86, 29.03.2021 жылғы № 01-2-06/Д-287//ДС-86) сұраулар жолданды.

Қазақстан Республикасы Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігі (бұдан әрі – Агенттік) мынадай ақпарат сұрады: қоғам контрагенттерге (жүк тасымалдаушыларға және т.б.) көрсететін қызметтердің түрлері және қолданылатын бағалар туралы, көлік-экспедиторлық қызметтерді көрсетуге бағалардың өзгеру серпіні туралы, бағаның өсу себептерінің негіздемесін көрсете отырып, астықты тасымалдау бойынша вагондармен операциялар жүргізу туралы, Теміржол көлігімен жүктерді тасымалдау бойынша көлік-экспедиторлық қызметтерді көрсетуге арналған шығындардың құрылымы мен шығыстардың үлестері туралы (%-бен).

Ұсынылған ақпаратқа сәйкес, Қоғам өзінің және тартылған вагондар паркін пайдалана отырып, республикаішілік және халықаралық қатынастарда астық және өзге де жүктерді көліктік экспедициялау қызметтерін ұсына отырып, коммерциялық қызметті жүзеге асырады. Темір жол тасымалдарын ұйымдастыру мақсатында Қоғам жыл сайын «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі – ҚТЖ) Ұлттық темір жол компаниясымен және «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» АҚ ұлттық тасымалдаушысымен шарттар жасады.

Астықтың бір вагонын беруге бағаның өзгеру серпіні мынаны көрсетеді: 2020 жылдың басынан бастап 2020 жылдың қыркүйегіне дейін тәулігіне 7 570 теңге, қазанда – тәулігіне 8 500 теңге, қарашада – тәулігіне 9 000 теңге. 2021 жылғы қаңтардан наурызға дейін бағаның тәулігіне 7 920 теңгеге дейін төмендеуі байқалады. Өзге операторлармен қолданылатын бағаларды талдау мынаны көрсетті: «Rich logistic express» ЖШС тәулігіне 12 000 теңге, «ОДК» ЖШС тәулігіне 9 500-10 000 теңге (ақпарат осы компаниялардың ресми сайттарынан алынған) бағамен вагондарды ұсыну қызметтерін ұсынады.

Тариф құрылымындағы шығындардың негізгі үлесі инфрақұрылымдық құрамдас бөлікке (қаңтарда өсім 9,27%), жөндеуге (қазанда 31,48%, қарашада 10,91%) және вагондарды пайдалануға (қазанда – 3,69%) келеді.

Осылайша, Қоғамның вагондар паркі қызмет мерзімін ұзарта отырып, жөндеу жүргізу жөнінде шаралар қабылдауды талап ететін пайдалану мерзімі 30 жыл вагондардан 90% тұрады. 01.01.2020 жылғы жағдай бойынша Қоғамның меншігіндегі астық тасығыштар паркі 3 516 бірлікті құрады, олардың ішінен 2020-2021 жж. қызмет ету мерзімі бойынша 492 астық тасығыш алып тастауға жатады. Нәтижесінде, 2020 жылы вагонды жөндеу құны 2019 жылмен салыстырғанда 50% өсті. Бұл ретте вагондарды жөндеудің негізгі көлемі 2020 жылғы III және IV тоқсандарға келіп, 424 вагонды құрады.

2021 жылғы қаңтарда тарифтердің өсуі ҚТЖ көрсететін қызметтер бойынша теміржол тарифінің ұлғаюына байланысты болды.

Магистральдық темір жол желілерін беру бойынша ҚТЖ қызметтеріне арналған тарифті Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің

Табиғи монополияларды реттеу комитеті бекітеді (ҚР ҰЭМ ТМРБҚ 27.11.2020 жылғы № 70-НҚ ҚТЖ «2021-2025 жылдарға арналған магистральдық темір жол желілерінің реттеліп көрсетілетін қызметтеріне тарифті, тарифтік сметаларды және баға шектерін бекіту туралы» бұйрығы).

ҚР Кәсіпкерлік кодексінің (бұдан әрі – Кодекс) 124-5-бабына сәйкес теміржол көлігімен жүктерді және локомотивтік тартқышты тасымалдау бойынша қызметтер көрсету, мыналарды қоспағанда: теміржол жүк вагондарын жалға беру жөніндегі қызметтер және вагондар (контейнерлер) операторының көрсетілетін қызметтері; Қазақстан Республикасының аумағы арқылы транзиттік қатынаста жүктерді теміржол көлігімен тасымалдау жөніндегі қызметтер; темір жол көлігімен жүктерді контейнерлермен, контрейлерлік жөнелтілімдермен, бос контейнерлерді және бос фитингтік платформаларды тасымалдау бойынша көрсетілетін қызметтер бағасы мемлекеттік реттеуге түсетін қоғамдық маңызы бар нарықтарға жатқызылған.

Кодекстің 124-6-бабының 4) тармақшасында табиғи монополиялар салаларында басшылықты жүзеге асыратын уәкілетті орган қоғамдық маңызы бар нарықтар субъектілерінің бағаларына мониторингті жүзеге асырады.

Осыған байланысты, қазіргі уақытта жүктерді тасымалдау бойынша баға мониторингін темір жол көлігі саласындағы табиғи монополиялар саласындағы уәкілетті орган – Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі жүзеге асырады.

Қоғам мәмілелер бойынша бәсекелестік пен шарттардың ашықтығын арттыру, әділ нарықтық бағаны қалыптастыруды және қызметтерді алуға қолжетімділікті қамтамасыз ету мақсатында ЕТЕХ электрондық сауда алаңы арқылы белсенді тасымалдау кезеңінде астық тасығыштарды ұсыну бойынша практика пайдаланылатынын атап өтті. Ағымдағы жылғы 1-5 ақпан аралығында ЕТЕХ электрондық алаңында өткізілген республикаішілік қатынаста бидай тасымалдау үшін қоғам вагондарын алу құқығына арналған сауда-саттық барысында мөлшерлеменің артуымен келтірілген мысал қызметке әділ нарықтық баға бәсекелестік жағдайларда қалай қалыптасатынын көрсетеді: қоғам тек бастапқы мөлшерлемені ұсынады, одан әрі серпін (арттыру жағына да, төмендету жағына да) сұраныс пен ұсынысты ескере отырып, биржа қағидаларына сәйкес қалыптасады.

Қоғам оның бизнесті жүргізу және оның компаниясының қызметін бағалау қағидастарына, оның ішінде бұқаралық ақпарат құралдары және басқа да көздер арқылы білдірілгендерге қатысты клиенттердің (қызметтердің соңғы тұтынушыларының) пікіріне назар аударатынын атап өтті. Соңғы жарияланымдарда көтерілген барлық мәселелер, соның ішінде аталған депутаттық сауал бізбен тексеріліп, пысықталды, қазіргі уақытта тасымалдау құнының өсуіне байланысты клиенттерден шағымдар мен шағымдар жоқ.

Кодекстің 175-бабының 4-1-тармағына сәйкес биржалық тауарлардың тауар биржаларында және электрондық сауда алаңдарында тиісінше өткізілген сауда-саттық барысында қалыптасқан бағасы монополияға қарсы орган айқындайтын тәртіппен монополиялық жоғары (төмен) деп танылмайды.

Жоғарыда баяндалғанның негізінде Агенттік қоғам тарапынан Қазақстан Республикасының бәсекелестікті қорғау саласындағы заңнамасының нормаларын бұзушылық белгілерін байқамайды.

В целях обеспечения полноты и объективности рассмотрения обращения направлены запросы в АО «Астык Транс» (далее – Общество) (№01-2-06/Д-287//ДС-86 от 10.03.2021 года, № 01-2-06/Д-287//ДС-86 от 29.03.2021 года).

Агентством по защите и развитию конкуренции Республики Казахстан (далее – Агентство) запрошена следующая информация: о видах услуг, оказываемых Обществом контрагентам (грузоперевозчикам и т.д.) и применяемых ценах, о динамике изменения цен на оказание транспортно-экспедиторских услуг и услуг оперирования вагонами по перевозке зерна, с указанием обоснования причин роста цен, о структуре затрат и долей расходов на оказание транспортно-экспедиторских услуг при перевозке грузов железнодорожным транспортом (в %).

Согласно представленной информации, Общество осуществляет коммерческую деятельность, предоставляя услуги транспортного экспедирования зерновых и прочих грузов во внутривнутриреспубликанском и международном сообщениях с использованием собственного и привлеченного парка вагонов. В целях организации железнодорожных перевозок, Общество ежегодно заключает договоры с Национальной железнодорожной компанией АО «Национальная компания «Казакстан темір жолы» (далее – КТЖ) и Национальным перевозчиком АО «КТЖ-Грузовые перевозки».

Динамика изменения цен на предоставление одного вагона зерна показывает следующее: с начала 2020 года по сентябрь 2020 года составил 7 570 тенге/сутки, в октябре – 8 500 тенге/сутки, в ноябре – 9 000 тенге/сутки. С января по март 2021 года наблюдается снижение цен до 7 920 тенге/сутки. Анализ применяемых цен иными операторами показал следующее: ТОО «Rich logistic express» предоставляет услуги предоставления вагонов по цене 12 000 тенге/сутки, ТОО «ОДК» – 9 500-10 000 тенге/сутки (информация взята с официальных сайтов данных компаний).

Основная доля затрат в структуре тарифа приходится на инфраструктурную составляющую (в январе рост составил 9,27%), на ремонт (в октябре на 31,48%, в ноябре на 10,91%) и пользование вагонов (в октябре – 3,69%).

Так, парк вагонов Общества состоит на 90% из вагонов со сроком эксплуатации 30 лет, требующий принятия мер по проведению ремонта с продлением сроков службы. По состоянию на 01.01.2020 года парк зерновозов в собственности Общества составлял 3 516 единиц, из числа которых подлежало исключению по сроку службы в 2020-2021 гг. 492 зерновозов. В результате, стоимость ремонта вагона в 2020 году по отношению к 2019 году увеличилась на 50%. При этом основной объем ремонта вагонов пришелся на III и IV кварталы 2020 года и составил 424 вагона.

Повышение тарифов в январе 2021 года связано с увеличением железнодорожного тарифа по услугам, оказываемые КТЖ.

Тариф на услуги КТЖ по предоставлению магистральных железнодорожных сетей утверждается Комитетом по регулированию

естественных монополий Министерства национальной экономики Республики Казахстан (*Приказ КРЕМ МНЭ РК от 27.11.2020 года № 70-НҚ КТЖ «Об утверждении тарифа, тарифных смет и ценовых пределов на регулируемые услуги магистральных железнодорожных сетей на 2021-2025 годы»*).

В соответствии со статьей 124-5 Предпринимательского кодекса РК (*далее – Кодекс*) оказание услуг по перевозке грузов железнодорожным транспортом и локомотивной тяги, за исключением: услуг по предоставлению в аренду железнодорожных грузовых вагонов и услуг оператора вагонов (контейнеров); услуг по перевозке грузов железнодорожным транспортом в транзитном сообщении через территорию Республики Казахстан; услуг по перевозке грузов в контейнерах, контрейлерными отправлениями, порожних контейнеров и порожних фитинговых платформ железнодорожным транспортом отнесены к общественно-значимым рынкам, цены которых подпадают под государственное регулирование.

Подпунктом 4) статьи 124-6 Кодекса уполномоченный орган, осуществляющий руководство в сферах естественных монополий осуществляет мониторинг цен субъектов общественно значимых рынков.

В этой связи, в настоящее время мониторинг цен по перевозке грузов осуществляется уполномоченным органом в сфере естественных монополий в области железнодорожного транспорта – Министерством индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан.

Обществом отмечено, что в целях повышения конкуренции и прозрачности условий по сделкам, обеспечения формирования справедливой рыночной цены и доступности получения услуг, используется практика по предоставлению зерновозов в период активных перевозок через электронную торговую площадку ЕТЕХ. Приведенный пример с повышением ставки в ходе торгов на право получения вагонов Общества для перевозки пшеницы во внутриреспубликанском сообщении, проведенных в период с 1 по 5 февраля текущего года на электронной площадке ЕТЕХ, показывает как на конкурентных условиях формируется справедливая рыночная цена на услугу: Общество предлагает только стартовую ставку, дальнейшая динамика (как в сторону повышения, так и в сторону понижения) складывается в соответствии с правилами биржи, с учётом спроса и предложения.

Обществом отмечено, что предприятие с вниманием относится к мнению клиентов (конечных потребителей услуг) касательно принципов ведения бизнеса и оценки деятельности его компании, в том числе выраженных через средства массовой информации и другие источники. Все вопросы, поднятые в недавних публикациях, включая упомянутый депутатский запрос, были нами проверены и отработаны, и на текущий момент жалоб и нареканий от клиентов по поводу увеличения стоимости перевозок не имеется.

В соответствии с пунктом 4-1 статьи 175 Кодекса, цена на биржевые товары, сложившаяся в ходе надлежаще проведенных торгов на товарных биржах и электронных торговых площадках, не признается монопольно высокой (низкой) в порядке, определяемом антимонопольным органом.

На основании вышеизложенного, признаков нарушения со стороны Общества норм законодательства Республики Казахстан в области защиты конкуренции Агентство не усматривает.